

177

1707

1. Br.

fa

13

2. Br.

3. Br.

av

4. Br.

av

5. Br.

o.

16

6. Br.

1.

1707.

1. Bierius, Adrianus, Collegii juridici decanus: De incogitabilis: Programm (lectioni auspicali Eugenii Pfaustel praemissum).
- 2^{ae} Braem, Matth. Nicol.: De poena conventionali maxime in matrimonialibus. 2^a exempl. 1707: 1751.
3. Bruckner, Guil Hieronymus; Collegii juridici decanus: ad lectionem cursivam Bernhardi Pulpai Fisi invitat.
4. Brucknerus, Gustavianus Hieronymus: De differentis processus criminalis accusatorii et inquisitorii
5. Bruckner, Guil. Hieronymus, Fac. juridicae decanus: De concilio Erfordensi, cuius in jure consuetudo e. 2. cas. 15. qn. 4. fit mentio. Programm, lectioni cursivae Thomae Gallichi Goesing praemissum.
6. Brucknerus, Gustavianus Hieronymus: De differentis process. iuris ordinarii et summarissimi.

1707.

7. Brunnler, Guib. Hieronymus, Fac. jur. Decanus: Facos-
rabilia et odiosa juris, potissimum quemadmodum
illa interpretanda, haec restringenda veniant. Pro-
gramm^a, lectioni cursoriae Johannis Philippus Matthies
praemissum.

8^a, 6^c Brunnler, Guib. Hieronymus; Decanus Fac. jur. Dec.
13.

De confiscatione bonorum in delictis. Programm^a,
lectioni cursoriae Johannis Schmidlin praemissum.

3 exempl. 1707, 1735² 1753. Id. 1755. recent: An

homicidium absque animo necandi sit capitale?
Et unde probetur is animus?

9. Brunnler, Guib. Hieronymus, Prodecanus Fac. jur. Dec.
16. Sch.

De obligatione pactorum nudorum juxta jus civile
— Programm^a, lectioni cursoriae Johannis Wol-
179.

helm Thilo praemissum.

10. Fries, Jo.: De falsis et rationibus legum Mosai-
carum generalibus.

1707

11. J.

12^a

12^a

13.

13.

14.

14^a

15.

15.

16.

16.

16. Sch.

17.

17^a

17^a

17 d.

18.

18.

1707.

- 11. Friesen, Johann Bernhardus: De emptione reuolutione
donationis causa.
- 12^a G. Gerhardus, Ephraimus: De lege Furia Caninia a
Friburgensibus sublata. 2. SEMPL.
- 13. Hummel, Christophorus Augustus: De miraculis Ver-
pariani Imp. Rom.
- 14^a G. Krees, Dr. Paul: Utrum Josephus fuerit Peda-
narius. 2. SEMPL.
- 15. Lueterus, Christianus: De fundamento legum natura-
lium contra metaphysicam Euripidis.
- 16. Schroederus, Christophorus Jacobus: De rusticis esad.
Lione claris
- 17^a G. Schroederus, Joh. Christianus: De curatore feudi
3. SEMPL. 1707, 1715 & 1741.
- 17^d. Hengstius, Dr. Hadrianus: De utricis.
- 18. Hengstius, Dr. Philippus: De argumentis legum
caute formandis

1704.

191st Heugtius, Jo. Philippus: De possessione hereditaria. 2 Bände. 1707. - 1758.

20. Heugtius, Jo. Philippus: De vera jurisjurisdictione in litem indole et natura

7022.

AI

CVR

PR

PF.

17922.

1707, 1

1

ADRIANI BEIERI, D.

PANDECTARVM PROFESSORIS
PVBLICI ORDINARII

CVRIAE PROVINCIALIS ET SCABINATVS
ASSESSORIS.

COLLEGII JVRIDICI HODIE
DECANI

DE

INCOGITATIS

PROGRAMMA INAUGVRALE;

PP. DOM. XX. POST TRIN. D. VI. NOVEMBR. MDCCVII.

J E N Æ,

LITERIS WERTHERIANIS.

Es. Pfundschel

pl. ad. Conrad

ADRIANI BEIERI, D.

PUBLICI ORDINARI
PRAEDICTARVM PROFESSORIS

CURIAE PROVINCIAE ET SCABINATUS
ASSESSORIS

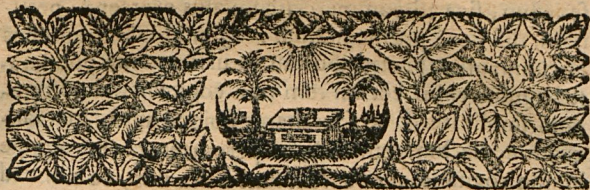
COLLEGII IURIDICI HODIE
DECANI

INCOGITATIS

PROGRAMMA INAUGURALE

DE IURE POSTULATI A VIROBONA WEGGIV

J. E. W. E.
LITÆRI WERTHERIANIS

DEUS, sapientissimus ut rerum,
omnium, sic naturæ humanæ Ar-
chitectus; non corpus modò di-
versis membrorum ad quemvis
usum generibus formavit; verùm,
quod æstimandum magis, animã
instruxit rationali, hospitã non
fortè otiosã, sed opidò activã:

quæ non contenta, corpus inhabitatum rexisse, nisi res
extra istud consideret omnes, ad invicem ponderet, e-
ventus prævideat futuros, ac prout quæquæ invenerit,
seu probet appetatve negotium obvium, seu repudiet.
Id quod Cogitare, Meditari, in sensu absoluto: Opina-
ri, Putare, Destinare atque Intendere dicimus, in sensu
relativo: Præter illa, si quid contingat, Non cogitata,
Inopinata, Casus fortuitos, inopinatos, Res insperatas,
Noviter emergentia, novò auxiliò indigentia, vocare so-
lemus. Qui ergocunque res suas salutariter agere, sibi-
que benè cupit prospicere, Thesaurum hunc creditum
sibi probè observato, eoque rite utitor! sic, ut negotium
non exordiatu ullum, sive domesticum, solum attineas

se ipsum, sive ad commercia cum aliis exercenda pericens, nisi benè præmeditatum: Quin id ipsum cum suis circumstantiis, præsentibus an futuris, attentè ponderato! Quod enim eorum tum non cogitavit, id postmodum implicare & ad se trahere, sibi que applicare, tanquam neglectum semel, haud permittetur: Est quippe in non cogitatis: quæ autem sunt supra nos, ea nihil ad nos.

Sunt autem suæ cogitandi leges atque limites, quos suggerit cuique aut Ratio naturalis: quam clypeum esse Baldus dixit optimum, in *l. un. C. de Caduc. toll. vel etiam Amici prudentes atque candidi, negotio fortè præsentis, qui Partes contrahentes admonent: Unde quoque illud habetur pro disposito, quod verisimiliter dispositum fuisset, si contrahentes de his fuissent interrogati vel moniti. Voluntas enim disponentis censetur inesse casui omisso, tali verisimilitudine subsistente: si ve, Rebus in eodem statu permanentibus. *l. Tale pactum 40. §. f. ubi Gl. & Dd. ff. de Pact. Richter. vol. 1. part. 2. Consil. XXXIV. n. 27. fol. 187. Partim denique L. Lator civilis: quod enim Lex disponit, hoc etiam cogitasse contrahentes, præsumitur. l. 8. ubi Gl. ff. de Jur. dot. l. 38. ff. de Acquir. vel omitt. her. Richter. d. l. n. 16. f. 186. Quibus, ubi conformiter se gesserunt, in Pactis & Stipulationibus omnes isti casus reservati habentur, quos Partes verisimiliter excepissent, si de iis cogitassent *l. 40. §. f. & ibi Gl. & Dd. ff. de Pact. l. 25. §. Lucius 1. ff. de Lib. & posth. Riccius. de lln. prol. Cap. VI. in fin. Casus reservantur in pactis, quos forte excepissent Partes. Georg. Mundi-
dius, vol. 2. Consil. XXII. n. 293.***

Eum

INCOGITATA.

5

Enimverò, dantur casus, Cogitationem humanam seu supergredientes seu elidentes, quos Fortuitos dicimus nos, Improvifos atque Infolitos. Imperator noster in *Nov. LXXII. cap. V. in f.* INOPINABLES. Da man nicht iff hab dencken können. Fingas, emiffe quem pacis tempore prædium quoddam; sub pactis consuetis, quæ inter erat & hoc: Liberum id esse ab oneribus, præterquam tolerabilibus collectis dominicis: At, hæc bellò exortò in menses augebantur singulos; ut emtori tandem evaderent intolerabiles; quare, de præstanda evictione adversus venditorem ex *l. 2. C. de Resc. vend. experiebatur.* At enim, reputatur hoc in casibus fortuitis, de quibus contrahentes ne cogitasse videntur. Non enim pacta & conventiones trahendæ, prorogandæve sunt ad non cogitata. *l. 9. §. 1. & f. ff. de Transact.* Estque procul dubio casus noviter superveniens improvifus; de quo, si cogitassent, illum vel manifestis verbis expressissent, vel excepsissent. *Carpz. Lib. 5. Resp. XLV. per tot.*

Verus autem Casus Fortuitus est, quem nullum consilium humanum prævidere potest. *l. 2. §. si ex tempore 7. ff. de Admin. rer. ad civit. pertin.* Georg. Mundi-
dius *vol. 2. Consil. XXII. n. 22. seq.* ubi tractat speciem facti, quo debitor ad perfolutionem pecuniæ prius obligatum se non ajebat, quàm & creditor restituat pignus; quod hic tamen incurfu amiserat hostili. Qualis casus dicitur improvifus. *l. à procuratore. 13. ff. Commod. item Fatalis. l. 5. C. de Appellat.* Suntque prope innumeri: v. g. Mors animalium, Fuga servorum, Incendium, Tumultus, Rapina, quin & Furtum, si prævideri

) 3

non

non potuit. Carpz. *ad p. 2. C. XXVI. d. 15.* addas: & præcaveri & impediri. Richter. *v. 2. Consil. CCLXI. n. 5.* ubi de Cane rabioso, infantem lædente: quin alio etiam, in ovile irruente, atque oves ad quadraginta mordente dilanianteve: laudatus modò Carpzov. *p. 2. C. XXVI. d. 16.* Sunt præter hos alii, v. g. *Moneta devaluatio*, Richter. *vol. 2. Consil. CCII. n. 16. fol. 21.* quæ graviter casu quodam tangebatur pupillum; cuius Tutor, tempore tamen, quo monetae valor omninò erat integer, chirographum in Specie conceptum extradiderat, quarum valor interim ad sextuplum excreverat; adeoque restitui adversus Tutorem in integrum desiderabat; at spe ipsum excidisse refert. Idem Richter. *Decis. XIII. num. 8. f. 133.* Nec minus referenda huc *Metatorum*, seu hospitiorum, quæ militibus debentur, præstatio: qua de vid. *eund. d. Decisione LXXXI, n. 14. fol. 173.* & plures insuper.

Quos inter tamen discrimen constituunt Interpretes, atque alios faciunt solitos, ac frequentes, alios insolitos atque rariores, de quibus minus cogitari solet atque potest: alios item mediocres atque ita tolerabiliores; alios enormes atque graviores, qualis ille proximus in devaluatione monetae: quorum parciore interpretatio, ut infra sequetur. Cum primis Carpz. *ad p. 2. C. XXXVII. d. 17. n. 8.* quosdam facit Insolitissimos; quos Exorbitantes dicit Richter, atque extraordinarios *vol. 1. part. 2. Conf. XXXIV. n. 23. fol. 189.* quale putamus *Factum Superioris*, qui casus non tantum est plenissimè insolitus & non cogitatus, sed etiam habetur pro vi majori, cui resisti non possit. *Id. ib. n. 46.* Nec tenebitur ergo Venditor de evictione, quæ contingit ex
facto

INCOGITATA.

7

facto Principis l. Lucius. 11. pr. ff. de Pact. quia factum Principis inter casus insolitos reputatur: prout in facto contigisse leges apud Carpzov. *Lib. 5. Resp. XLVI.* ubi Princeps à Nobili quodam redemerat venationes, pro pensione annua; & quando hic prædium cum annexis juribus alii vendiderat, pensionibus cessantibus, emtor evictionem adversus venditorem instituebat; at ex hac ipsa causa repulsam patiebatur. Idem insuper distinguere jubet Casum Fortuitum ab Improviso: *pr. Cr. 2r. V. n. 33.* Dum Fortuitum nulla præcedat culpa; adeoque nec ordinaria locum habeat poena. In casu autem improviso quandoque præcedat culpa, quandoque etiam dolus: cui rei adfert exemplum in Custode sive Aedituo, qui post homicidium casuale relictus toleratusve fuerit in ministerio. *Jprud. Consist. Lib. 3. def. CCXXIII. n. 17.*

Quando igitur casus ejusmodi inopinati eveniunt, mirum videatur nemini, si negoria inturbentur, donec nova inveniuntur Consilia. Ait hoc ipsum Ulpianus in *l. 4. §. 4. ff. de Off. Proconsul. l.* Plerumque enim, inquiens incerta hæc & inopinata turbant provinciales; consulitque Proconsuli distinctum, per edictum Prædecessori suo adventum suum maturè denunciare. Estque ratio in promptu, quia superveniens casus enormis, de quo cogitari non potuit, formit alium rei statam; atque adeo priora ista huc haud quadrant. Quò pertinet, quòd Actor injunctam per sententiam Cautionem juratorum, superinductis post eà fideiussoribus, declinare nequeat. *Carpz. Process. Fin. ff. c. n. 36. c. 2. Ex LXXX. 19.* Voluntas enim disponentis censetur inesse casui omissio, tali
veri-

INCOGITATA

§
 verisimilitudine subsistente: at verò facies pristina nunc
 fuit mutata. Atque inde est, quòd hodie quibuscunque
 debitoribus infortuniò belli, aliisque calamitatibus & ca-
 sibus inopinatis ad incitas redactis & depauperatis, ad
 beneficium competentix, sine exceptione deductionis
 recurrendum. Carpz. *Process. Tit. XXV. Art. 6. n. 36.*
 Tandem, licèt protractiones litium sint odiosæ, nec fa-
 cile indulgenda; si tamen aliquid inopinatum emergat,
 dilationem dandam, Ulpianus librò primò de Officio
 Consulis ait. *l. 7. ff. de Fer.* Ex opposito, Cogitatio so-
 la ad justam causam haud prodest; Nemo sibi causam
 possessionis mutare potest. *conf. l. 48. ff. de Usurp. &*
usuc. in fin. vid. Donell. Comment. Lib. V. Cap. 15. fol.
200. b.

Dicebamus modò, Insolitorum atque incogitato-
 rum strictiorem esse interpretationem: Casus quippe
 insoliti, in consequentiam non sunt trahendi. Nulla
 omninò dispositio, nulla obligatio, quantumvis genera-
 lissimis verbis concepta, ad incogitata trahatur: Cum
 contrahentes nunquam credantur ad incogitata suam
 voluntatem extendisse, ac tam laxè & effrenatè se obli-
 gare voluisse, ut nostri loquuntur. *l. cum Aquiliana 5. ff.*
de Transact. Ampliatur (1) ut nec Juramentum qui-
 dem trahatur ad non cogitata; vel, ad quæ jurans ve-
 risimiliter se non obligasset, si fuisset expressum. *c. Quin-*
tavallis. 23. de Jurejur. c. Cum juramento. 4. & ibi gl. x.
de Homicid. Non obstante, quasi sufficiat: In genere
 cogitatum esse; quo de latè Gabriell. *Commun. concl.*
Lib. 6. de R. J. concl. 4. Respondetur enim: Quilibet
 potius de juris communis dispositione cogitasse, & ei-
 dem

INCOGITATA.

dem se conformare voluisse præsumitur. *l. Si duo 38. ff. de Acquir. her. Cravetta Consf. XXXVII. n. 18. Richter. dict. Consf. 34. ubi n. 38. n. 57. præsertim casum excipit, quando læsio superveniens adeo fuerit insolita, ut de ea verisimiliter contrahentes, & ex iis præsertim is, qui se obligavit, tempore conventionis cogitare nequiverit. Unde, licet Carpov. ad p. 2. C. XXXVII. d. 17. n. 8. dicat: Si quis casuum fortuitorum omnium præstationem in se receperit, tenebitur etiam de insolito; maxime, si tam de cogitatis, quam non cogitatis proponitur tractatum: jam retrò tamen, p. 2. C. XXXVI. d. 8. casus exceptit insolitissimos ac rarissimos.*

Ampliatur porro (2) doctrina de stricta casuum insolitorum interpretatione, si negotium recidat in delictum. Licet ergo nonnulli videantur pueri infantes doli capaces & delinquentes; attamen, cum illud contingat rarissimè; Casus ejusmodi insoliti in consequentiam trahendi non sunt. Jo. Andr. in cap. 1. n. 4. x. de Delict. puer. Et, quæ miraculosè fiunt, ac nutu aguntur divinò, sub lege non sunt. c. dua. 2. XIX. qu. 2. Carpov. pr. Cr. Qu. LXXXII. n. 3. junct. Qu. CXLIII. n. 14. Porro (3) etiamsi quis ex pacto speciali casus fortuitos in se recipiat, Non tamen obligatur ad casus prorsus insolitos; & obligatio quantumvis generalis, nunquam intelligitur de insolitis. Richter. dict. Consf. XXXIV. n. 45. fol. 189. Alciatus equidem in suis prælectionibus Avenionensibus ad l. 1. §. 2. ff. de V. O. n. 7. col. 56. postquam distinxerat actus solitarios, v.g. Testamentarios, à Socialibus, v.g. Contractibus; largiebatur aliquid interpretationi: extensivæ ingratiam alterius: mox tamen fal-

)(

lere

lere concedit, ubi magna resularet enormitas, de qua non sit verisimile, à principio Partes cogitasse.

Declarat planè idem *d. tr. ad l. 35. §. Filia 4. col. 23.* Fieri posse, ut Transactio pactione ad casus incogitatos possit produci: providè tamen tenus hac agendum videtur, ut ad hoc, ut quis dicatur recepisse in se casus fortuitos, requiratur, ut illos specialiter susceperit. Ad casuum fortuitorum exclusionem specifica renunciatio à legibus requiritur: E licèt Locator promiserit facere restaurum, seu remissionem pensionis in Casibus CERTIS, tamen in casibus non expressis liberatus non censetur. Richter. *Decis. LXXXI. n. 34. fol. 183.*

Elicit meditationes hæcè inopinatò superveniens supremorum in Jure honorum Candidatus veteramus, à foro huc redux.

DN. ESAIAS PFANNSTIEL,

Schmalkaldensis, qui in hac ipsa via, bienniò antè, præambulonem habuit fratrem, quem die Martis 28. Apr. 1707. renunciavimus Doctorem, D. GEORGIVM NICOLAVM PFANNSTIEL, sed paucos ante Menses ad cœlestem promotum dignitatem. Natus autem noster hic in prælaudata urbe, Martiali hac ætate florentissima, Mense Februariò, anni superioris seculi supra septuagesimum sexti: Patre Dn. JOHANNE PFANNSTIEL, consulari dignitate spectabili, ac rerum metallicarum Actore primariò. Matre ANNA CATHARINA, natà FINKIA, foeminà matronalium virtutum conspicuà. Quem filium, ut peculiare DEI donum à prima statim ætate, ad pietatem virtutesque alias, cum per Manuductores do-

INCOGITATA.

11

domesticos, tum Præceptores publicos, donec ad primam usque classem adscenderet, omni sollicitudine educari curarunt. Integrò etiam sexenniò, quousque Vir clarissimus Dn. JOHANN HENRICVS HESSIVS directorem Scholæ agebat, eandem frequentavit. Ex quo verò ille Lübecam vocatus abibat, informatione privatâ usus nôster, donec rei scholasticæ Gubernatores, Dn. D. NEÜNES, Ecclesiæ Augustanæ confessionis Inspector, itemque Dn. Consiliarius Hassio-Casselanus CLEMENS. Dn. Archi Diaconus REINHARD, & Dn. Diaconus CLEMENS, præviò examine idoneum ad altiora unanimumibus votis, declarabant, ac publicò encomò dimittebant. Pelliciebant ipsum Athenæ nostræ Salanæ, ubi frater ipsius, GEORGIVS NICOLAVS PFANNSTIEL Prudentiæ Juris cum laude litabat, atque die Martis, qui vicesimus erat octavus Mensis Aprilis anni superioris millesimi septingentissimi quinti gradum Doctrinæ inde reportabat, sed paucos antè Menses ad cœlestia gaudia translatus fuit. Noster appulsus huc, licèt animus studio Juris dicasset pariter, à Philosophia tamen exordiri duxit conveniens, atque Scholas Logicas & Politicas Dn. P. HEBENSTREIT. Mathematicas insuper Dn. Prof. HAMBERGERI. Historicas denique & epistolicas Beati Dn. D. SCHVBARTI decenti frequentavit industriâ. Quum verò Studium juris primariè ipsius erat scopus, non Celeberrimo saltem D. FLÖRIKIO assedit, unde prima elementa addidit, verùm Præ-Nobilissimi atque Excellentissimi Dn. Consilarii FRISII scholis sedulus interfuit, ac denique Illustri Domino WILDVOGELIO, Consiliario Saxo Ifenacensi intimo se addixit: ex quorum doctrinis

in

in jure Naturali Civili atque publico saluberrimam hausit informationem, ob eamque ad aeternas agendas gratias, exhibendaque servitia, se ut obstrictum ita pro virili pronum profitetur. Transactò sic quadrienniò integrò, revocatus utcunque à Dn. Parente domum, studia tamen Academica recoluit, juxtaque causas forenses, tam Parentum quàm concivium, qui patrociniū ejus expetierunt peregit. Ex quo tamen, ut modò dicebamus, frater ipsius desideratissimus titulum Doctoris per mortem resignavit, ne familiæ per hoc quid decedat, pronuper ad nos rediit, atque cogitationes de assumendo gradu aperuit, seque nostris examinibus submitit: Cui desiderio ne deessemus, studia illius exploravimus, eumque in examinibus privatis deprehendimus talem, qui ad publica ulteriora admittatur. Crastino igitur Lunæ die qui erit septimus Novembris, Lectione, quam dicimus cursoriâ, textum *in l. 23. S. f. ff. de Pro Cur.* interpretabitur. Cui solennitati ut Magnificus Dn. ProRector, Patresque Academiae conscripti, nec non Facultatum omnium Doctores ac Cives cæteri, Generosi autem ac Nobilissimi Dn. Studiosi præ cæteris, ut actum hunc solennem præsentia suâ condecorare ne dedignentur, cum pollicitatione reciprocorum officiorum, decenter invitati rogatique sunt. PP. Dom. XX. post
Trin. d. 6. Novembr. MDCCVII.

688
D.

Jena, Diss., 1707 A-V
X 2396251

7022.

ADRIANI BE

PANDECTARVM PR
PVBLICI ORDIN

CVRIAE PROVINCIALIS E
ASSESSORIS
COLLEGII JVRIDIC
DE CAN

DE

INCOGITA

PROGRAMMA INAN

PP. DOM. XX. POST TRIN. D. VI. N

J E N Æ,
LITERIS WERTHERIA

pl. ad. Contrah.

